
Výbor pro rozvoj

2015/2112(INI)

10.9.2015

STANOVISKO

Výboru pro rozvoj

pro Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

ke zprávě nazvané „Na cestě k uzavření nové mezinárodní dohody o klimatu v Paříži“
(2015/2112(INI))

Navrhovatelka: Anna Záborská

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro rozvoj vyzývá Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. zdůrazňuje, že poslední (pátá) hodnotící zpráva Mezinárodního panelu pro změnu klimatu (IPCC) podává důkaz o tom, že oteplování klimatu nepochybně probíhá a že lidské činnosti jsou hlavní příčinou změny klimatu pozorované od poloviny 20. století; zdůrazňuje, že změna klimatu představuje významnou hrozbu pro rozvojové země a má zvláště závažné dopady na nejméně rozvinuté země a malé ostrovní rozvojové státy; poukazuje na to, že nejzranitelnější země produkují zanedbatelné množství emisí skleníkových plynů a že tedy nejsou odpovědné za situaci, v níž se nacházejí; žádá, aby se v pařížské dohodě kladl silný důraz na podporu opatření zaměřených na přizpůsobení se změně klimatu a jejímu zmírňování v nejméně rozvinutých zemích a malých ostrovních rozvojových státech pomocí přenosu technologií a finančních prostředků a přitom se zaměřovala na vymýcení chudoby, snižování nerovností a udržitelnost;
2. zdůrazňuje, že změna klimatu bude znamenat překážku na cestě k dosažení udržitelných cílů v oblasti rozvoje a že nepodaří-li se omezit globální oteplování pod hranici 2°C, jak bylo dojednáno na kodaňské konferenci o změně klimatu, ohrozí to dosažení úspěchu v oblasti rozvoje vzhledem k tomu, že i oteplení o 2°C by způsobilo významné ztráty a poškození životního prostředí a společenství a mohlo by navíc zhoršit stávající slabiny a vést k vyhocení humanitární krize;
3. upozorňuje na nedávnou zprávu programu UNEP o nedostatečném přizpůsobení se změně klimatu, která odhaduje, že náklady na přizpůsobení se změně klimatu se jen v samotné Africe do roku 2050 zvýší na 50 miliard USD ročně, a to i za předpokladu, že díky mezinárodnímu úsilí nepřekročí globální oteplování v průběhu tohoto století hranici 2°C; domnívá se, že i když budou přijata všechna nákladově efektivní opatření pro přizpůsobování se klimatu, beztak dojde k dalším „zbytkovým“ škodám v místech, kde již není možné se změně klimatu přizpůsobit; uznává, že tyto zbytkové škody zvýší v období let 2030–2050 náklady na přizpůsobení se změně klimatu na dvojnásobek;
4. poukazuje na provázanost emisí skleníkových plynů, změny klimatu a mimořádných povětrnostních podmínek a na četnost výskytu a závažnost přírodních katastrof, degradace půdy, potravinových krizí, čím dál obtížnějšího přístupu k pitné vodě, rozsáhlých migračních toků a konfliktů; konstatuje, že tyto jevy mají negativní dopad na celosvětové úsilí o dosažení udržitelných cílů v oblasti rozvoje a ještě dramatičtější dopad na chudé obyvatele a zranitelné skupiny;
5. trvá na tom, že je nutné zavést na konferenci COP 21 v Paříži společný účetní systém pro započítávání emisí skleníkových plynů, aby bylo zajištěno transparentní a kvantifikovatelné plnění příspěvků členských států;
6. zdůrazňuje, že pro snížení emisí skleníkových plynů v rozvojových zemích je důležité zavést mechanismy, které zvýší využívání obnovitelných zdrojů energie a lepší energetickou účinnost a využívání průmyslových zdrojů s nulovou nebo nízkou uhlíkovou stopou;

7. zdůrazňuje, že je nezbytně nutné zvýšit kapacity rozvojových zemí v oblasti prevence, odolnosti, snižování rizika přírodních katastrof a přizpůsobování se; žádá, aby se tyto výzvy staly hlavní prioritou v souvislosti s politikami týkajícími se infrastruktury, urbanistického rozvoje, zemědělství a investic a aby byly vyvinuty potřebné technologie pro boj proti změně klimatu;
8. se znepokojením konstatuje, že mezi lety 2008 a 2013 muselo 166 milionů lidí opustit své domovy kvůli povodním, větrným bouřím, zemětřesením a dalším katastrofám; obzvláště upozorňuje na skutečnost, že vývoj v některých částech Afriky související s klimatem by mohl přispět k vystupňování uprchlické krize ve Středomoří; vyjadřuje politování nad tím, že stále není uznáván status tzv. klimatického uprchlíka, což představuje mezeru v právních předpisech, která má dopad na oběti, které nemohou využívat výhod postavení uprchlíků;
9. zdůrazňuje, že je důležité zvýšit úsilí o odstraňování následků přírodních katastrof a vyvíjet mechanismy přiměřené ztrátám a škodám utrpěným v důsledku změny klimatu a přírodních katastrof v rozvojových zemích;
10. trvá na tom, že úsilí v boji proti globální změně klimatu by měly vyvíjet rozvinuté země společně se zeměmi rozvojovými při zohlednění zásady společné, ale rozdílné odpovědnosti; zdůrazňuje, že EU musí zvýšit své úsilí o uzavření právně závazné mezinárodní dohody, která by zavazovala co nejvíce zemí, včetně největších producentů emisí, a která by zajistila intenzivnější snahy o přizpůsobení se změně klimatu a její zmírnění; věří, že inovativní zdroje, jako je stanovení cen za uhlík v rámci mezinárodní dopravy a rozdělení příjmů z daně z finančních transakcí, by přispěly k pokrytí zvyšujících se finančních potřeb v souvislosti s globálními opatřeními v oblasti klimatu;
11. vyzývá k soustředěnému úsilí v boji proti zabírání půdy prosazováním vhodných záruk, jež by tomuto jevu zabraňovaly, neboť jen změny ve využívání půdy každoročně způsobují přibližně 20 % globálních emisí oxidu uhličitého a neudržitelné zemědělské postupy přispívají ke změně klimatu, ohrožují bezpečnost potravin a znečišťují životní prostředí;
12. trvá na tom, že větší úsilí v boji proti globální změně klimatu by měly vyvíjet rozvinuté země společně se zeměmi rozvojovými s ohledem na zásadu společné, ale rozdílné odpovědnosti; zdůrazňuje, že v rámci tohoto úsilí by neměly být opomíjeny fluorované skleníkové plyny, neboť tyto plyny hrají klíčovou úlohu v globální změně klimatu, a že na pařížské konferenci musí být dosaženo právně závazné dohody, která bude platit pro všechny země; zdůrazňuje, že je třeba zajistit adekvátní, stabilní a předvídatelné financování klimatických opatření a odpovídající rovnováhu mezi přizpůsobením a zmírněním;
13. zdůrazňuje, že pro snížení emisí skleníkových plynů v rozvojových zemích je důležité zavést mechanismy, které zvýší využívání alternativních a účinných zdrojů energie; vybízí rozvojové země k tomu, aby investovaly do menších projektů v oblasti decentralizované výroby energie z obnovitelných zdrojů, které nejsou připojeny k síti; žádá, aby EU ve větší míře podporovala tuto výrobu spolu s energetickou účinností a udržitelným rybolovem a zemědělstvím se zaměřením na drobné zemědělce, diverzifikaci plodin, agrolesnictví a agroekologické postupy a aby rovněž poskytovala pomoc v souvislosti s odbornou přípravou venkovských komunit; je přesvědčen, že opatření ve všech těchto

oblastech mohou výraznou měrou přispět k přizpůsobení se změně klimatu a k jejímu zmírnění, jakož i k omezení rizika katastrof;

14. potvrzuje, že účinné řešení problému se změnou klimatu musí být strategickou prioritou EU a dalších aktérů na mezinárodní scéně a že za tímto účelem je zapotřebí, aby opatření v oblasti klimatu byla součástí všech příslušných politik a aby bylo vyvíjeno úsilí o politickou soudržnost; pokládá za důležité, aby EU prosazovala nízkouhlíkové způsoby rozvoje ve všech příslušných oblastech a sektorech, a žádá EU, aby navrhla vzorce udržitelné výroby a spotřeby a načrtla způsoby, jak hodlá snížit spotřebu a oddělit hospodářskou činnost od zhoršování stavu životního prostředí; vyzývá EU, aby se na pařížské konferenci ujala vedoucí úlohy a prosazovala přijetí konkrétních opatření s cílem nepřekročit hranici 2°C;
15. upozorňuje, že poskytování prostředků na opatření v oblasti klimatu v rámci pařížské dohody má zásadní význam; znovu vyzývá EU a rozvinuté země, aby dodržely svůj závazek, že do roku 2020 uvolní každý rok dodatečné finanční prostředky na opatření v oblasti klimatu v celkové výši až 100 miliard USD, a to jak z veřejných, tak soukromých dvoustranných a vícestranných zdrojů; poukazuje na to, že má-li být splněn požadavek adicionality, musí se oficiální rozvojová pomoc zvýšit alespoň takovou měrou jako finanční prostředky na opatření v oblasti klimatu; uznává význam soukromých finančních prostředků na opatření v oblasti klimatu, které by však neměly nahrazovat, ale pouze doplňovat veřejné finanční prostředky, a bere na vědomí, že vedle transparentního podávání zpráv a odpovědnosti je zapotřebí i sociálních a environmentálních záruk;
16. podporuje využívání inovativních zdrojů finančních prostředků na opatření v oblasti klimatu a rovněž ujednání o obchodování s emisemi; žádá, aby v rámci pařížské dohody byl přijat společný závazek týkající se postupného ukončení poskytování dotací na fosilní paliva, který bude doplněn o příslušné harmonogramy;
17. vyzývá EU a rozvinuté země, aby navýšily své financování určené na zmírňování dopadů změny klimatu, přizpůsobení se této změně, rozvoj a transfer technologií a budování kapacit v rozvojových zemích; znovu vyzývá EU a rozvinuté země, aby dodržely svůj společný závazek, že do roku 2020 uvolní nové a dodatečné finanční prostředky na opatření v oblasti klimatu v celkové výši až 100 miliard USD, a to jak z veřejných, tak soukromých dvoustranných a vícestranných zdrojů; za tímto účelem žádá EU, aby navýšila finanční podporu klimatických opatření v rozvojových zemích tak, že využije nových finančních zdrojů, jako jsou např. příjmy z dražeb v rámci systému obchodování s emisemi a daně z finančních transakcí nebo daně z emisí z fosilních paliv vzniklých v mezinárodní letecké a námořní dopravě; zdůrazňuje, že je zapotřebí odděleného účetnictví financování opatření v oblasti klimatu, aby bylo možné kontrolovat adicionalitu finančních závazků; rovněž zdůrazňuje, že pro účinné využívání finančních prostředků na opatření v oblasti klimatu spojených s energetickou účinností a využíváním obnovitelné energie je zásadní přijetí odpovědnosti jednotlivými zeměmi a začlenění klimatických cílů do vnitrostátních rozvojových strategií; naléhavě žádá EU o zajištění potřebných nástrojů k tomu, aby v této oblasti zaujala vedoucí úlohu;
18. podporuje finanční cíl přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírnění, který je založený na vnitrostátních plánech jednotlivých regionů pro přizpůsobení, aby napomohl smazat rozdíly ve výkonnosti a aby zajistil strategii snižování rizika katastrof, jak je uvedeno

v Sendaiském rámci pro snižování rizika katastrof;

19. zdůrazňuje, že v souladu s principem soudržnosti politik ve prospěch rozvoje musí být odstraněny veřejné pobídky k výrobě biopaliv z potravinářských plodin (např. závazný 10% cíl EU týkající se obnovitelné energie v dopravě nebo subvence), jelikož podobná opatření by mohla podněcovat k odlesňování, které je už nyní odpovědné za 20 % emisí skleníkových plynů, jiné změny ve využívání půdy a zabírání půdy, což odporuje právu na potraviny ve třetích zemích;
20. považuje za důležité, aby Zelený klimatický fond (GCF) jednal jakožto instituce, která upřednostňuje potřeby lidí zasažených změnou klimatu v rozvojových zemích, tj. aby jednal výhradně ve veřejném zájmu a spolupracoval se soukromými podniky a finančníky, pouze pokud mohou zaručit dodržování vysokých standardů v oblasti životního prostředí, sociální oblasti a oblasti lidských práv, aby zavedl spolehlivé a transparentní postupy a zakázal propojení se subjekty v soukromém sektoru, které jsou zapojeny do praní špinavých peněz, daňových úniků a vyhýbání se daňovým povinnostem, do podvodů a korupce;
21. vyzývá přední rozvinuté ekonomiky, aby svou existující vyspělou infrastrukturu využily k podpoře, posílení a rozvoji udržitelného růstu a aby se zavázaly podpořit rozvojové země v budování vlastních kapacit s cílem zajistit, aby budoucího hospodářského růstu nebylo nikde na světě dosaženo na základě dalšího negativního dopadu na životní prostředí;
22. zdůrazňuje význam úlohy, kterou by mělo hrát společenství pro rozvoj, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Výbor pro rozvojovou pomoc OECD v úzké spolupráci se zúčastněnými stranami a příslušnými organizacemi v posuzování a zmírňování nejhorších dopadů změny klimatu na člověka, u nichž se očekává, že budou tvrdé i při dodržení úrovně oteplování ve výši pod 2°C;
23. bere na vědomí dopady zdrojů potravin s vysokou uhlíkovou stopou a souvisejících emisí ze zemědělství, jako je např. metan a oxid dusný, a navrhuje přijetí opatření k jejich řešení; také žádá o zavedení opatření ve věci odlesňování způsobeného změnou ve využívání půdy pro pěstování krmiv a pastvu s cílem vyhnout se emisím spojeným s trhy s potravinovými zdroji; žádá, aby byla přijata opatření za účelem šíření osvěty o dopadech způsobů výroby potravin s vysokou ekologickou stopou na klima a za účelem pomoci podnikům a lidem změnit jejich chování; žádá, aby vnitrostátní plány zmírnění změny klimatu zahrnovaly další opatření, včetně kroků proti plýtvání potravinami, zejména v zemích s nadprůměrnou úrovní spotřeby.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	3.9.2015
Výsledek konečného hlasování	+: 19 -: 0 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Beatriz Becerra Basterrechea, Ignazio Corrao, Doru-Claudian Frunzulică, Charles Goerens, Maria Heubuch, Stelios Kouloglou, Linda McAvan, Norbert Neuser, Lola Sánchez Caldentey, Elly Schlein, György Schöpflin, Pedro Silva Pereira, Davor Ivo Stier, Rainer Wieland, Anna Záborská
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Seb Dance, Brian Hayes
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Soledad Cabezón Ruiz, Constance Le Grip, Ivana Maletić, Jutta Steinruck, Axel Voss